

ТАҚРИЗ

ба автореферати рисолаи илмии Саодати Раҳмоналӣ дар мавзуи «Тарбияи ҳисси ватандӯстӣ ва ифтихори миллӣ дар хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (дар мисоли ашъори адибони ҳавзаи Кӯлоб)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-ичтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ)

Тарбия ва ташаккули шахсияти дорои тарбияи баланди ахлоқӣ, дунёи пурғановати маънавӣ, фикру ҳисси солим эҳсоси баланди ватандӯстӣ ва ҳудогоҳии миллӣ дар таълимӣ аз синни хурдсолӣ оғоз меёбад. Дар тарбияю ташаккулёбии шахсияти дорои сифатҳои номбаргардида ва имконияти фаълоне дар сохтмони ҷамъияти навбунёди демократӣ иштирок карда метавонистагӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тарбияи ватандӯстӣ ва ифтихори миллӣ нақши асосӣ мебозад.

Зикр намудан ба маврид аст, ки дар замони истиқлолият ва рӯ овардан ба барпо намудани ҷамъияти демократӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сиёсати давлатдорӣ рушди соҳаи маорифро дар ҷои аввал гузоштааст, ки яке аз самтҳои муҳимми фаъолияти он тарбияи миллӣ, худшиносии миллӣ, ифтихори миллию ватандорӣ наслҳои наврасу ҷавон мебошад.

Асоси тарбияи миллӣ, худшиносии миллӣ, ифтихори миллию ватандориро баробари дарк кардану қадр намудани арзишҳои миллии замони муосир, доништану қадр кардани арзишҳои пешқадаму гуногунранги замони гузаштаро, ки дар тарбияю ба камол расонидани наслҳои халқи тоҷик дар давоми асрҳо нақши муҳим бозиданд, ташкил медиҳад.

Аз ин рӯ, омӯхтану таҳлил кардан ва ба таври эҷодӣ дар алоқамандӣ ба нишондодҳои педагогикаи муосир дар таълиму тарбияи насли наврас истифода бурдани идеяҳои пешқадами бадеию педагогӣ ва таърихию фалсафӣ ва дигар мероси адабӣ – педагогии мутаффақирони форсу тоҷик, ки дар онҳо ба таври умумӣ ҳам ки бошад, масъалаҳои гуногуни педагогикаи ватанӣ инъикос гардидаанд, самарабахш мебошад.

Дар назар доштан лозим аст, ки ватандӯстӣ яке аз масъалаҳои марказии тарбияи ахлоқии хонандагон ба ҳисоб меравад. Ватандӯстӣ ҳиссиёти аз ҳама баландтарини инсонӣ ва сифатҳои ахлоқии ҳамидаи инсонӣ мебошад. Ватандӯстӣ дар дӯст доштани падару модар, хешу табор, ҷои таваллуд, табиату бойғарии кишвари худ, дӯст доштани ба ҷо овардани анъанаҳо ва расму оинҳои миллии халқи худ, дӯст доштани забони миллӣ, адабиёту санъати миллии худ, ҳиссиёти баланди миллатшиносӣ, миллатдӯстӣ ва ифтихори миллӣ доштан маълум мегардад.

Ифтихори миллии мо дар он ифода меёбад, ки халқи тоҷик ба қатори халқҳои қадимаи ҷаҳон дохил аст, таърихи қухан ва маданияту

санъати қадимаи худро дорад, забони модарии худро то имрӯз нигоҳ доштааст, барои озодиву истиқлолият мубориза бурдааст, таърихи давлатдорӣ дорад, мутафакирони шуҳрати ҷаҳонидошта дорад.

Боиси ифтихори миллии халқи тоҷик мебошад, ки ҷумҳурии тозаистиқлоли мо тавассути осори гаронбаҳои намояндагони адабиёти классики муосир, чун Рӯдакию Фирдавсӣ, ибни Сино, Кайковус, Саъдӣ, Ҳофиз, Ҷомӣ, Хусрави Деҳлавӣю Бедил, Восифӣ, Дониш, Айнию Турсунзода, Бобочон Ғафуров ва амсоли инҳо машҳури олам гаштааст.

Мавзуи интихобнамудаи муҳаққиқ яке аз мавзӯҳои муҳимми рӯзмара ба ҳисоб меравад. Боварӣ ҳаст, ки мавзуи таҳқиқшаванда дар ҳаёти сиёсӣ иҷтимоӣ ҷомеа нақш хоҳад гузошт.

Муҳаққиқ дар рисолаи худ аз адабиёти зиёди илмӣ ва ҳуҷҷатҳои таърихӣ бойгонӣ ба таври васеъ истифода намуда, паҳлуҳои норавшани ин мавзӯро хеле хуб мавриди омӯзиш қарор додааст.

Ташаккули ғояҳои тарбияи ватандӯстӣ ва худшиносии худогоҳӣ, садоқат ба Ватан ва дӯст доштани он дар қорҳои илмӣ ва асарҳои файласуфону иҷтимоиётшиносон (социологҳо) ва равшанҷӯи муҳаққиқони соҳаи педагогика Сорока-Росинский В.Н., Ю.К.Бабанский, Станчинский Г.А., Макаренко А.С., Николаев В.А., Васильева З.П., Самтонов С.Н., Мешков А.Е., Бунаков Н.Ф., Николаев В.А., М.Н. Скаткин, Сухомлинский В.А., Мудрик А.В. ва дигарон аз нуқтаи назари илмӣ таҳлилу қорқард гардидаанд. Ба масъалаи ташаккули ғояҳои тарбияи ватандӯстӣ ва ифтихори миллии дар китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, коллеҷу донишгоҳҳои педагогӣ дастуру тавсияҳои методии муҳаққиқони тоҷик М. Лутфуллозода, Ф. Шарифзода, М. Орифӣ, Х. Раҳимов, К.Б. Кодиров, Б. Раҳимов, А. Нуров, С.Э. Негматов, Х. Раҳимзода, Б. Маҷидова, Д.Н. Латифзода, Ҷ.Х. Файзализода, А.М. Мирализода, Н.М. Юнусова, Г. Иброҳимов ва дигарон рӯ оварда, паҳлуҳои гуногуни ғояҳои тарбияи ватандӯстӣ ва ифтихори миллиро дар таҳқиқотҳояшон инъикос намудаанд.

Боби якуми диссертатсия таҳти унвони «Асосҳои назариявии ташаккули ғояҳои тарбияи ватандӯстӣ ва ифтихори миллии» ба масъалаҳои назариявии ташаккули ғояҳои тарбияи ватандӯстӣ ва ифтихори миллии бахшида шуда, фарогири тавсифу баррасии ғояҳои ватандӯстӣю ифтихори миллии дар эҷодиёти адибон мебошад.

Боби дуюми диссертатсия таҳти унвони «Таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба тарбияи ҳисси ватандӯстӣ ва ифтихори миллии дар хонандагон бо истифода аз ашъори адибон» ва амсилаи тарбия ва рушди ватандӯстӣю ифтихори миллии ва моҳияти тарбияи ватандӯстӣю ифтихори миллии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба қорҳои таҷрибавӣю озмоишӣ дар робита ба мавзуи таҳқиқот бахшида шудааст.

Муҳаққиқ қайд мекунад, ки дар рӯҳияи ватандӯстӣ ва ифтихори миллии тарбия намудани хонандагон имконият фароҳам меорад, ки худогоҳию худшиносии миллии ташаккул дода шавад ва хонандагон чун шахсият ва ворисони сазовори Ватан ба камол расанд.

Бояд гуфт, ки автореферат дар ҳалли масоили марбут ба тарбияи ҳисси ватандӯстӣ ва ифтихори миллии хонандагон кор карда шудааст.

Камбудихое, ки дар автореферат ба назар мерасанд камбудихои техникӣ ба ҳисоб рафта ба сифати рисола таъсир намерасонд.

Мазмуни асосии диссертатсия дар 7 мақола нашр шудааст ва аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Саодати Раҳмоналӣ дар мавзӯи «Тарбияи ҳисси ватандӯстӣ ва ифтихори миллӣ дар хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (дар мисоли ашъори адибони ҳавзаи Кӯлоб)» кори илмӣ ба анҷомрасида ба ҳисоб рафта, аз рӯи ҳаҷм, арзиши назариявӣ ва амалӣ ҷавобгӯ ба талаботи ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, тибқи меъёрҳои «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)» (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, №267 аз 30.07.2021) омода гардида, ба тамоми талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст ва ҳуди муаллиф Саодати Раҳмоналӣ сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,
дотсенти кафедраи методикаи таълими
забон ва адабиёти тоҷики Донишгоҳи
байналмилалӣ забонҳои хориҷӣ
ба номи Сотим Улуғзода

Ашурова Б.Э.

Маълумот барои тамос: 734019. ш. Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев,
17/6. Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷӣ Тоҷикистон ба
номи Сотим Улуғзода. Тел.: +992 907765765

Мудирӣ шӯбаи кадрҳои Донишгоҳи
байналмилалӣ забонҳои хориҷӣ Тоҷикистон
ба номи Сотим Улуғзода

Юсупова Б.Ф.